

Beredskapen för första hjälpen på arbetsplatsen

Enligt arbetskyddslagen ska arbetsplatserna upprätthålla en beredskap för första hjälpen. Arbetsgivaren ska se till att det finns beredskap för första hjälpen för arbetstagarna och andra personer på arbetsplatsen. Beredskap för första hjälpen innebär att det finns personer på arbetsplatsen som har kunskap i att ge första hjälpen och att det på arbetsplatsen finns ändamålsenlig utrustning och rutinanvisningar samt en verksamhetsplan som tillämpas när ett olycksfall inträffar. I verksamhetsplanen ingår en verksamhetsmodell för eventuella olycksfall, planeringen och genomförandet av FH-utbildningen och övningarna, placeringen av skåp och utrustning för första hjälpen samt en larm- och ledningsorganisation med ansvarspersoner.

Arbetsplatsens riskbedömning som ska ingå i verksamhetsprogrammet för arbetskyddet bildar grunden för planeringen av beredskapen för första hjälpen. Arbetsplatserna kan delas in i tre grupper utgående från hur omfattande risken för olycksfall är: låg risk (t.ex. kontor och ämbetsverk), uppenbar risk (t.ex. fabriker, lager, byggnadsarbetsplatser, skogs- och lantbruk, fiskeri och transport) eller särskild risk (p.g.a. risk för drunkning, förekomst av frätande och giftiga ämnen och risk för brand-, explosions- eller elektriska olycksfall). Den här indelningen tillämpas i dimensioneringen av utrustningen för första hjälpen och utbildningsbehovet. I Arbetskyddsförvaltningens guide Beredskapen för första hjälpen på arbetsplatser beskrivs särskilt för varje grupp vilken utrustning och utbildning som åtminstone måste finnas tillgänglig.

Grundutbildningen i första hjälpen och basutrustningen ger den beredskap som behövs i det vanliga arbetslivet. Det här ska beaktas i planeringen av första hjälpen på arbetsplatser med risk för explosioner eller gasläckage och på arbetsplatser där det på grund av andra skäl finns en risk för storolyckor. Övningar ska ordnas vid behov. Företagshälsovården ska vara beredd på att organisera eftervården och stödet i krissituationer.

Utbildning och utrustning

Det övergripande syftet är att minst fem procent av personalen har deltagit i utbildning i första hjälpen och i repetitionskurser. Utbildningsprogrammet för första hjälpen följer Finlands Röda Kors rekommendationer. Kurserna är indelade i grundprogram och specialprogram.

Grundkursen i första hjälpen (FH 1, 16 timmar) ingår i grundprogrammet för första hjälpen.

I utrustningen för första hjälpen ingår hjälpmedel, bårar och andra transportredskap, nödduschar och sköljmedel för ögonen, mediciner, rum och utrustning för akutvård. Mediciner ingår inte utan särskild orsak i utrustningen för första hjälpen på arbetsplatser som är belägna inom bösättningsområden. Lådor, skåp eller andra förpackningar med utrustning för första hjälpen ska förses med en etikett som anger innehållet: vitt kors på grön botten, med undantag av platser som har rätt att använda FRK:s beteckning. På lämpliga ställen på anslagstavlor ska anges var utrustningen för första hjälpen är placerad. Samtidigt kan man informera om vilka personer som kan ge första hjälpen, om hur utryckningsfordon beställs och om processbeskrivningarna. Vid skogsarbete och annat arbete där arbetstagarna arbetar ensamma eller i par ska varje arbetstagare ha en förpackning med FH-utrustning i fickan.

För FH-utrustningen (t.ex. för skåpet eller förpackningen) ska utses en ansvarsperson som kontrollerar antal och skick och som ser till städningen av förvaringsplatsen minst en gång per månad. En ingående inspektion av utrustningen ska genomföras minst vart femte år och då ska de tillbehör som har föråldrats bytas ut. Det rekommenderas att det finns tillgång till FRK:s handbok i den livräddande första hjälpen, FRK:s väggaffisch om den livräddande första hjälpen eller andra lämpliga anvisningar.

Rutinanvisningar för första hjälpen

Alla ska känna till rutinanvisningarna för första hjälpen. I anvisningarna för första hjälpen förs in:

- Vem som leder eller organiserar verksamheten när en olycka inträffar
- Vem som kallar på hjälp
- Vem som ser till första hjälpen
- Utrustningen för första hjälpen, placering och ansvarspersoner
- Hur förflyttningen av skadade ordnas
- Vart sjuktransportenheterna styrs
- Hur man får kontakt med arbetsplatsens första hjälpen-grupp eller de enskilda gruppmedlemmarna, såvida det finns en sådan grupp på arbetsplatsen.

Man kan utarbeta handlingsmodeller om t.ex. hur man ska slå larm (112/till porten/till övervakningen) med ortens sjuktransport- och räddningspersonal.

Närmare upplysningar:

[Ensiapuvalmius työpaikoilla \(pdf 272 kb\)](#). Arbetskyddsguider och anvisningar 33. Arbetskyddsförvaltningen. 2010. 20 s.

Hätäensiapuopas (Den livräddande första hjälpen). FKR. 2006. 20 s.